

Projekt

z dnia 22 lutego 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W OZORKOWIE**

z dnia ..... 2024 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024 – 2030”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 535, poz. 289, poz. 1606) Rada Miejska w Ozorkowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024 - 2030”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Ozorkowa.

§ 3. Traci moc uchwała nr LXIX/468/23 Rady Miejskiej w Ozorkowie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia "Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miasto Ozorków na lata 2023 - 2026".

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

„Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024 – 2030”

Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości.

Tradycje, zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego.

Ustawodawca uznając wagę zagrożeń będących następstwem stosowania przemocy w rodzinie naruszającej podstawowe prawa człowieka, a więc prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, uznaje za konieczne podniesienie skuteczności jej przeciwdziałania, w związku z czym poddaje ustawowej regulacji:

- zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową;
- zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Intencją ustawodawcy jest tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy jako mechanizmu skoordynowanych działań na rzecz ofiar przemocy i jej sprawców w ich miejscu zamieszkania lub przebywania. Takie postrzeganie przeciwdziałania przemocy domowej nakłada na Gminę obowiązek skonstruowania Programu, który będzie źródłem wskazań dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania temu problemowi.

Zgodnie z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań własnych Gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz z art. 2 ust.1 pkt 7 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) a także z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232).

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024-2030 wpisuje się w strategię gminną i stanowi jej rozwinięcie w zakresie problemu przemocy domowej.

Większość działań przedstawionych w Programie ma charakter długofalowy, a zatem ich realizacja rozciągnie się na kolejne lata. Podczas realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie mogą ulec zmianie w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin itp. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024-2030 ma wieloletnią perspektywę.

I. Diagnoza zasobów i problemów w Gminie Miasto Ozorków

Miasto Ozorków zajmuje powierzchnię 15.47 km². Zamieszkuje je 17 631 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2022 r.). Głównymi zaletami Gminy Miasto Ozorkowa jest położenie w centralnej

Polsce, w województwie łódzkim. Miasto wchodzi w skład Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej, odległość od Łodzi wynosi zaledwie ok. 25 km. Odległość pomiędzy Ozorkowem a stolicą Polski – Warszawą wynosi ok. 135 km. Miasto posiada dobre połączenia komunikacyjne z Łodzią. Są to połączenia: kolejowe i autobusowe. Położenie Ozorkowa w bliskiej odległości z Łodzią daje możliwość wykorzystania potencjału gospodarczego, naukowego i oferty kulturalnej tego miasta.

Tabela Nr 1. Ludność Gminy Miasto Ozorków według płci i struktury wiekowej na dzień 31.12.2022 rok

Struktura wiekowa	Ogółem		kobiety		mężczyźni	
	osoba	%	osoba	%	osoba	%
Do 18 lat	3121	17,70	9477	53,75	8154	46,25
Wiek 19-60	9545	54,14				
Wiek od 61 lat	4965	28,16				

Źródło: Dane z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Ozorkowie.

Liczba ludności Gminy Miasto Ozorków, tak jak w większości małych miast ulega systematycznemu zmniejszeniu. Jest to spowodowane migracją ludności w wieku produkcyjnym do większych ośrodków miejskich lub za granicę kraju, głównie ze względów ekonomicznych.

Na terenie Gminy Miasto Ozorków działają dwa żłobki samorządowe, jeden klub dziecięcy, pięć przedszkoli miejskich, trzy szkoły podstawowe z oddziałami integracyjnymi, dwie szkoły ponadpodstawowe i jedna szkoła specjalna, Młodzieżowy Dom Kultury, dwa przedszkola niepubliczne.

Opieka zdrowotna jest realizowana w Miejskiej Przychodni Zdrowia w Ozorkowie oraz w czterech Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej w Ozorkowie. Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie. W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ozorkowie jest Świetlica Terapeutyczna działająca w Szkole Podstawowej nr 2 w Ozorkowie, która prowadzi działania edukacyjno-profilaktyczne, kompensacyjne i terapeutyczne dla dzieci w wieku 7-18 lat. W Szkole Podstawowej nr 2 w Ozorkowie znajduje się również Punkt Konsultacyjny działający również w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ozorkowie. Punkt Konsultacyjny na bieżąco współpracuje z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie tj. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Poradnią Leczenia Uzależnień, Stowarzyszeniem Trzeźwościowym „Ulga w Cierpieniu”, Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną, Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Zgierzu, Komisariatem Policji w Ozorkowie. W sprawach dotyczących przemocy w stosunku do dzieci – współpraca z pedagogami szkolnymi. Terapeuta w Punkcie Terapeutycznym w miarę możliwości stara się umawiać z ludźmi na godzinę, by zminimalizować konieczność oczekiwania na wizytę. Spotkanie terapeuty z klientem trwa średnio od godziny do półtorej.

Punkt Konsultacyjny oferuje następujące formy pomocy:

- rozmowy indywidualne doradczo–edukacyjne (przedstawienie mechanizmów problemu, wskazanie możliwości uzyskania dalszej pomocy, miejsc, w których pomoc jest udzielana),
- rozmowy informacyjne z zakresu kwestii prawnych,
- rozmowy indywidualne o charakterze wspierającym,
- terapia rodzinna prowadzona systemowo w przypadku przygotowywania stosownych dokumentów i pism urzędowych adekwatnych do zgłaszanego problemu – osób (zawsze połączone z rozmową o charakterze informacyjno-edukacyjnym i wspierającym).

Z różnych form pomocy (nie tylko finansowej) w 2021 roku skorzystało 257 osób, 225 rodzin, natomiast w 2020 roku pomocy udzielono 351 osobom, 265 rodzinom. Powodem przyznawania pomocy dla tych osób i rodzin było przede wszystkim: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność,

choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analiz dokumentów wynika, że przemoc występująca w rodzinie jest ukrywana i zatajana. Jest to nadal temat wstydlivy i jakby lekceważony, aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej. Bardzo często osoby nawet nie wiedzą że są ofiarami przemocy (np. psychicznej), godząc się na swój los, nie oczekują pomocy z zewnątrz. Zespół Interdyscyplinarny realizuje zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w różnych formach, współpracuje z Policją, Sądem, Kuratorem Sadowym, kuratorami społecznymi, Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną, pedagogami, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełniania podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach.

Przemoc domowa na terenie Gminy Miasto Ozorków, jak wynika z danych Zespołu Interdyscyplinarnego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ozorkowie i Komisariatu Policji w Ozorkowie jest zjawiskiem dotyczącym wiele rodzin. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy krzywdzenia, a jej ofiarami zazwyczaj są kobiety, dzieci, osoby starsze, niepełnosprawne. W rodzinach uwikłanych w przemoc występują często inne problemy, jak nadużywanie alkoholu, konflikty rodzinne, problemy wychowawcze.

Z danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż:

Do Komisji w roku 2019 wpłynęło 27 nowych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Podjęto 135 decyzji, w tym m.in.:

- 13 przekazano do Sądu Rejonowego w Zgierzu, w celu zobowiązania do leczenia odwykowego;
- 15 przekazano na badania do biegłych, celem stwierdzenia uzależnienia od alkoholu;
- 34 przeprowadzone rozmowy interwencyjno-motywacyjne z osobami nadużywającymi alkohol i ich rodzinami;
- 18 spraw przekazano biegłym sądowym;
- 9 postępowań zawieszono z powodu braku podstaw do zastosowania leczenia odwykowego;
- 5 postępowań umorzono z powodu m.in. braku przesłanek ustawowych o zastosowanie leczenia bądź zgonu;
- 11 oświadczeń o dobrowolnym poddaniu się leczeniu w Poradni Leczenia Uzależnień.

Do Komisji w roku 2020 wpłynęło 29 nowych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Podjęto 105 decyzji, w tym:

- 12 przekazano do Sądu Rejonowego w Zgierzu, w celu zobowiązania do leczenia odwykowego;
- 21 przekazano na badania do biegłych, celem stwierdzenia uzależnienia od alkoholu;
- 23 sprawy przekazano do biegłych sądowych;
- 10 postępowań umorzono z powodu braku podstaw do zastosowania leczenia odwykowego;
- 12 postępowań umorzono z powodu m.in. braku przesłanek ustawowych o zastosowanie leczenia bądź zgonu;
- 60 przeprowadzonych rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkohol i ich rodzinami;
- 11 oświadczeń o dobrowolnym poddaniu się leczeniu w Poradni Leczenia Uzależnień.

Do Komisji w roku 2021 wpłynęło 40 nowych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Podjęto 112 decyzji, w tym:

- 14 przekazano do Sądu Rejonowego w Zgierzu, w celu zobowiązania do leczenia odwykowego;

- 17 przekazano na badania do biegłych, celem stwierdzenia uzależnienia od alkoholu;
- 25 spraw przekazano do biegłych sądowych;
- 2 postępowania zawieszono z powodu odbywania przez osoby uzależnione kary w areszcie śledczym;
- 12 postępowań umorzono z powodu m.in. braku przesłanek ustawowych o zastosowanie leczenia, bądź zgonu;
- 10 oświadczeń o dobrowolnym podjęciu terapii w Poradni Leczenia Uzależnień;
- 42 przeprowadzone rozmowy interwencyjno-motywacyjne z osobami nadużywającymi alkohol i ich rodzinami.

Do Komisji w roku 2022 wpłynęły 34 nowe wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego. Podjęto 147 decyzji, w tym:

- 19 przekazano do Sądu Rejonowego w Zgierzu, w celu zobowiązania do leczenia odwykowego,
- 20 przekazano na badania do biegłych, celem stwierdzenia uzależnienia od alkoholu;
- 30 spraw przekazano do biegłych sądowych;
- 10 postępowań zawieszono z powodu m.in. odbywania przez osoby uzależnione kary w areszcie śledczym;
- 24 postępowania umorzono z powodu m.in. braku przesłanek ustawowych o zastosowanie leczenia, bądź zgonu;
- 70 przeprowadzonych rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkohol i ich rodzinami;
- 14 oświadczeń o dobrowolnym poddaniu się leczeniu w Poradni Leczenia Uzależnień.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż:

- w roku 2019 wdrożono 37 Niebieskich Kart. Członkowie ZI, pracownicy socjalni, uczestniczyli w szkoleniach - Konferencja "Razem przeciwko przemoc" - dla osób bezpośrednio zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy, szkolenie "Dziecko w procedurze Niebieskiej Karty" - 7 pracowników socjalnych, 2 asystentów rodziny, 2 członków ZI; szkolenie "Przemoc w relacjach rodzinnych - wobec dzieci, dorosłych, osób starszych i z niepełnosprawnością" - 4 osoby z ZI, policjant, członek grupy roboczej;
- w roku 2020 wdrożono 28 Niebieskich Kart. 2 członków ZI, dzielnicowy, członek grupy roboczej wzięli udział w następujących konferencjach i szkoleniach: "Najważniejsze procedury prawno-administracyjne w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk narażonych na patologie społeczne", "Budowanie strategii pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemoc", "Nowe formy profilaktyki zintegrowanej w świetle współczesnych zagrożeń społecznych (internet, alkohol, narkotyki, dopalacze, wczesna inicjacja seksualna)", "Przemoc wobec osób starszych i niepełnosprawnych - najnowsze trendy w przeciwdziałaniu";

- w roku 2021 wdrożono 29 Niebieskich Kart. Członkowie ZI, pracownicy socjalni oraz psychologowie i pedagodzy szkół z terenu Ozorkowa uczestniczyli w szkoleniach - "Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany - w ramach prowadzenia procedury Niebieskich Kart - jak to działa w praktyce pracy zespołów interdyscyplinarnych. Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI. Realizacja obowiązków wynikających z tzw. ustawy przemocowej", 5 pracowników socjalnych wzięło udział w szkoleniu "Superwizja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych", "Zadania i kompetencje członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków Zespołów Interdyscyplinarnych - rola samorządów gmin w nowoczesnym przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz przeciwdziałaniu przemocy" - 4 członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
- w roku 2022 wdrożono 20 Niebieskich Kart. Pedagodzy, psychologowie, nauczyciele, asystenci rodzin, pracownicy socjalni i przedstawiciele Policji uczestniczyli w szkoleniu "Przeciwdziałanie przemocy fizycznej wobec dzieci ze szczególnym uwzględnieniem alienacji rodzicielskiej".

Z powodu przemocy domowej osoby doznające przemocy korzystały ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego w formie poradnictwa psychologicznego i prawnego. Ofiarami przemocy były kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków z problemem alkoholowym. Praca Punktu Konsultacyjnego opiera się przede wszystkim na:

- całościowym rozpoznaniu problemu zgłaszanego przez klienta,
- pomocy w przygotowywaniu pism urzędowych (pozwody o zasądzenie alimentów, ich podwyższenie, pozwody o ograniczenie władzy rodzicielskiej, udzielanie w imieniu petenta odpowiedzi pisemnych adresowanych do różnych instytucji, pisma do Komisji do spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności),
- udzielaniu podstawowych informacji mających na celu doinformowanie prawne, gdyż to świadomość własnych praw buduje ważny rodzaj oparcia psychicznego, postawy asertywnej, otwarcia na zmianę strategii działania, modyfikację wzorców oraz poczucie własnej wartości,
- udzielaniu wsparcia emocjonalnego i pomocy w odbudowaniu własnej wartości, ułożenia sobie relacji z innymi ludźmi, wzmocnienia wiary, że zmiana życia jest możliwa,
- poradach z zakresu umiejętności wychowawczych, postaw rodzicielskich (coraz częściej),
- pomocy w konstruktywnym radzeniu sobie z napięciem, lękiem, stresem,
- podejmowaniu działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym,
- prowadzeniu terapii rodzin,
- kierowaniu zgłaszających się osób do właściwych instytucji, adekwatne do przedstawionych problemów (np. Poradnia Leczenia Uzależnień, lekarze różnych specjalności, Stowarzyszenia), gdyż wsparcie społeczne oznacza budowanie sojuszy.

Na przełomie ostatnich trzech lat najczęściej zgłaszane problemy w Punkcie Konsultacyjnym to:

- problemy z nadużywaniem alkoholu w rodzinie,
- przemoc fizyczna, werbalna psychiczna, ekonomiczna,
- przemoc emocjonalna wobec dzieci, które są świadkami przemocy stosowanej wobec matki,
- trudności wychowawcze z dziećmi, najczęściej dotyczące dzieci w okresie dojrzewania,
- konflikty w rodzinie o różnym podłożu,
- problemy zdrowia psychicznego,
- problemy materialne, mieszkaniowe.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy Miasto Ozorków w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku informacji na temat jej występowania. Mając na uwadze negatywne skutki, które niesie ze sobą zjawisko przemocy domowej, konieczne jest podejmowanie wielokierunkowych działań zmierzających do przeciwdziałania temu problemowi. Dotychczasowe doświadczenia współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej pokazują, że praca interdyscyplinarna wzmacnia efektywność udzielanej pomocy. Konieczność włączenia w podejmowane działania różnych służb, instytucji i organizacji, a co za tym idzie stwarzanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jest niezbędnym warunkiem skuteczności udzielanej pomocy. Ważne jest również udoskonalenie istniejącej oferty pomocy kierowanej do osób krzywdzonych.

Tabela Nr 2.

Działania	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	6	4	4	4
Posiedzenia Grup Roboczych	87	126	117	121
Szkolenia specjalistyczne w zakresie przemocy dla pracowników socjalnych MOPS, członków Zespołu Interdyscyplinarnego,	1	1	3	0

Źródło: Dane z ZI w Ozorkowie

Działania w powyższym obszarze pozwalają na udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy. Dynamikę zmian przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela Nr 3.

Rok	Ilość wdrożonych Niebieskich Kart				Ilość rodzin objętych pracą socjalną w związku z przemocą	Ilość osób w rodzinach dotkniętych przemocą	Ilość dzieci w rodzinach w których zdiagnozowano przemoc	Punkt Konsultacyjny - liczba rodzin objętych pomocą
	MOPS	POLICJA	Placówki Oświatowe	Inne Instytucje				
2019	2	33	1	1	58	58	7	13
2020	2	25	1	0	52	55	11	4
2021	1	21	6	1	96	96	59	3
2022	0	16	1	3	85	124	45	bd

Źródło: Dane z ZI w Ozorkowie

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024-2030 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2019-2022 i w roku 2023. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę Miasto Ozorków na rzecz osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań profilaktycznych. Podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Jednocześnie stwierdzić należy wzrost interwencji domowych i wprowadzenie w ich wyniku procedury "Niebieskiej Karty". Coraz więcej osób korzysta także z konsultacji udzielanych przez pracowników socjalnych.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym niełatwo się rozmawia, a tym bardziej jeszcze trudniej zbadać. Żadna instytucja nie ma wystarczających narzędzi i kompetencji, aby rozwiązać wszystkie problemy rodziny uwikłanej w przemoc. Dlatego znacznie skuteczniejsza jest praca zespołowa, która została opracowana tak, aby łączyć kompetencje służb i współpracować w celu osiągnięcia lepszych efektów.

II. Rodzaje, typy i skutki przemocy w rodzinie

Rozpoznanie przemocy, określenie jej rodzaju bywa utrudnione z uwagi na często występujące silne uzależnienie osoby doznającej przemocy domowej od osoby stosującej przemoc domową. Przemoc stosowana w rodzinie występuje w kilku rodzajach. Najczęściej rozpoznawanymi są przemoc fizyczna oraz psychiczna, chociaż coraz częściej ma miejsce ujawnianie pozostałych jej rodzajów, tj. przemocy seksualnej, ekonomicznej, zaniedbania, cyberprzemocy.

Przemoc fizyczna i psychiczna (emocjonalna) są w istotny sposób ze sobą związane, oparte są bowiem na potrzebie kontroli i dominacji. Epizody przemocy fizycznej mogą być rzadkie, za to formy przemocy emocjonalnej na ogół zdarzają się częściej. Aczkolwiek nie można stwierdzić, że istnieje gradacja od przemocy emocjonalnej do fizycznej; pierwsza nie musi prowadzić nieodwołalnie do drugiej, to jednak przemoc fizyczną można również uznać za przemoc emocjonalną. Na uderzenie wszyscy reagujemy poczuciem upokorzenia i urazy, a więc jest to nie tylko ból fizyczny. Atakowi fizycznemu zaś towarzyszą prawie zawsze wyzwiska, wulgaryzmy, określenia poniżające czyli przemoc psychiczna, która pozwala osobie stosującej przemoc na utrzymanie pełnej kontroli nad osobą doznającą przemocy.

Przemoc występująca w rodzinie może być poddana analizie również w oparciu o typ osoby stosującej przemoc, i tak:

- 1) sprawcami są dorośli – przemoc wobec partnerki(a), przemoc wobec dziecka;
- 2) sprawcami są dzieci – przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa;
- 3) sprawcami mogą być dorośli i dzieci – przemoc wobec osób w podeszłym wieku.

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwale i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar.

III. Zasoby ludzkie i instytucjonalne – podmioty przewidziane do realizacji Programu.

Zasoby instytucjonalne

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej, obszary ich działań przedstawiono poniżej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie

Obszar działania:

Wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności polegające na:

- pracy socjalnej,
- tworzeniu programu wspierania rodziny,
- tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- wczesnej diagnozie,
- promocji i realizacji „Niebieskiej Karty”,
- udzielaniu wsparcia finansowego i rzeczowego (przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków pieniężnych),

- wydawaniu ulotek edukacyjno-informacyjnych,
- organizowaniu pomocy psychologicznej, prawnej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- współorganizacji lokalnych kampanii edukacyjnych,
- udziale w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień.

Zespół Interdyscyplinarny

Obszar działania:

Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Zespół może powoływać grupy diagnostyczno - pomocowe w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach.

Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy

Obszar działania: osoby dotknięte przemocą mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy obejmującej:

- wsparcie i poradę w sprawach rodzinnych, doznanej przemocy, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- pomoc prawną,
- pomoc psychologiczną dla osób doświadczających przemocy domowej,
- przekazywanie informacji na temat różnych form przemocy,
- uruchamianie działań dotyczących Niebieskiej Karty – kontakt z Komisariatem Policji w Ozorkowie,
- nawiązanie kontaktu z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Leczenia Uzależnień, Miejską Przychodnią Zdrowia, Zespołem Interdyscyplinarnym,
- informację o instytucjach dokonujących obdukcji.

Różnorodność form pomocy psychologiczno-pedagogicznej umożliwia wsparcie wszystkich osób, którym zależy na dobrych relacjach w rodzinie i które z różnych powodów potrzebują pomocy w radzeniu sobie z pojawiającymi się problemami, kryzysami czy zmianami.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Obszar działania:

- inicjowanie działań w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży,

- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, a także udzielenia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna

Obszar działania:

- udziela pomocy psychologiczno–pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom, m.in. poprzez wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, problematyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży,
- udzielanie pomocy psychologiczno–pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka,
- terapia zaburzeń rozwojowych i zaburzeń dysfunkcyjnych,
- prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny,
- diagnoza i konsultacja,
- terapia zaburzeń rozwojowych i dysfunkcyjnych,
- psychoedukacja,
- interwencja w środowisku.

Komisariat Policji

Obszar działania:

- zgodnie z Ustawą o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. do podstawowych zadań policji należy: ochrona życia i zdrowia ludzi, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy domowej,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy doraźnego bezpieczeństwa,
- informowanie osób doznających przemocy i świadków o przysługujących prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy,
- prowadzenie działań prewencyjnych wobec osób stosujących przemoc,
- realizacja „Niebieskiej Karty”,
- podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Podstawowa Opieka Zdrowotna

Obszar działania:

- udzielanie pomocy medycznej w przypadku występowania u pacjenta sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej,

- informowanie o możliwościach uzyskania pomocy,
- wystawianie na prośbę osoby pokrzywdzonej zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach i podjętym leczeniu,
- informowanie osób doznających przemocy o warunkach i miejscach wystawienia obdukcji,
- wczesna diagnoza,
- przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy,
- realizacja „Niebieskiej Karty”.

Świetlice opiekuńczo- wychowawcze i terapeutyczne

Obszar działania:

- prowadzenie zajęć terapeutycznych,
- prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych,
- prowadzenie programu profilaktycznego,
- promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego,
- prowadzenie działalności profilaktycznej jako alternatywy dla zachowań destrukcyjnych,
- rozwój zainteresowań indywidualnych poprzez zaangażowanie dzieci i młodzieży w działania twórcze i kreatywne.

Szkoły

Obszar działania:

- wczesna diagnoza,
- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”,
- realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy,
- udział w kampaniach edukacyjno–informacyjnych.

Szkoły pełnią niezwykle istotną rolę w systemie wychowania zapobiegającego przemocy domowej.

Przedszkola Miejskie, Żłobki, Kluby Dziecięce

Obszar działania:

- wczesna diagnoza.

Miejski Ośrodek Kultury i Młodzieżowy Dom Kultury w Ozorkowie

Obszar działania:

- promowanie różnych form spędzania czasu wolnego,
- udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.

Miejska Biblioteka Publiczna

Obszar działania:

- pełni również funkcję ośrodka informacyjnego, udostępnia literaturę i materiały z zakresu przemocy domowej.

Media lokalne

Obszar działania:

- udział w lokalnych kampaniach edukacyjnych,

- udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień,
- prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej.

Można wyróżnić podmioty pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej takie jak:

- ośrodki sportu i rekreacji,
- instytucje kościelne,
- lokalne organizacje pozarządowe.

Zasoby ludzkie

W zakresie realizacji Programu Gmina Miasto Ozorków dysponuje osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej, do których należą między innymi:

- pracownicy socjalni,
- funkcjonariusze policji,
- kuratorzy społeczni oraz sędziowie,
- psychologowie i pedagodzy prowadzący zajęcia o charakterze profilaktycznym, socjoterapeutycznym i opiekuńczo-wychowawczym,
- terapeuci i instruktorzy terapii uzależnień,
- członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- lekarze pierwszego kontaktu.

IV. Zasady działania programu

W zakresie udzielania osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty został na zasadach:

1. Wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, podległych jednostek samorządowych, organów ścigania, organizacji pozarządowych i kościoła oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw;

2. Jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby i uwzględnieniem ochrony danych osobowych;

3. Szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

V. Adresaci Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków skierowany jest przede wszystkim do: osób doznających przemocy domowej (w tym dzieci, młodzieży, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), osób stosujących przemoc, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, księży, mieszkańców Gminy Miasto Ozorków, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

VI. Cele i działania Programu

Cel główny: *Przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez spójne działania wszystkich służb oraz podnoszenie świadomości społecznej.*

Cele szczegółowe:

1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Miasto Ozorków.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców miasta na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.
3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.
5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Harmonogram realizacji celów:

Lp	Cel	Zadania / działania	Podmiot odpowiedzialny / realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Rejestrowanie przypadków przemocy domowej	Oświata, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ochrona Zdrowia, Policja, Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej	Wskaźniki osiągnięcia celu: - dane uzyskane od realizatorów programu pozwalające na oszacowanie skali zjawiska przemocy na terenie miasta; - ilość zarejestrowanych przypadków przemocy domowej w ciągu roku.	2024-2030 na bieżąco
		Sporządzanie rocznego sprawozdania na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną i dostępną dokumentację.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie, Zespół Interdyscyplinarny		corocznie
2.	Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców miasta na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.	Organizacja, udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.	Wszyscy realizatorzy programu	Wskaźniki osiągnięcia celu: - liczba kampanii społecznych przeprowadzonych w mieście; - liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców miasta, w tym publikowanych w mediach; - liczba przeprowadzonych konkursów i ich uczestników; - liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi i alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego.	2024-2030
		Dostarczenie informacji społeczności lokalnej o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej (strona internetowa, lokalne media, ulotki, broszury, banery itp.).	Wszyscy realizatorzy programu		2024-2030
		Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej (broszury, ulotki, artykuły prasowe).	Wszyscy realizatorzy programu		2024-2030
		Organizowanie konkursów, konferencji, debat/spektakli/warsztatów wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy (raz w roku zgodnie z harmonogramem placówek oświatowych).	Jednostki oświatowe		2024-2030
		Włączenie treści informacji o zagrożeniach płynących z przemocy domowej do treści szkolnych programów profilaktycznych, np. szkolnych grup profilaktycznych (opracowanie scenariuszy zajęć do dyspozycji wychowawców i rodziców)	Jednostki oświatowe		2024-2030
		Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i	Jednostki kulturalne i oświatowe		2024-2030

		młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem ferii zimowych i letnich promujących zachowania nieagresywne.			
3.	Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno-pomocowe zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny, Grupy diagnostyczno-pomocowe	Wskaźniki osiągnięcia celu: - liczba kampanii społecznych przeprowadzonych w mieście; - liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców miasta, w tym publikowanych w mediach; - liczba przeprowadzonych konkursów i ich uczestników; - liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi i alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego; - liczba spotkań grup wsparcia; - liczba spotkań grup roboczych; - liczba wdrożonych „Niebieskich Kart” - liczba przeprowadzonych szkoleń.	na bieżąco
		Prowadzenie procedury „Niebieskich Kart” w przypadku podejrzenia zaistnienia przemocy domowej.	Podmioty zaangażowane na pracę w danej rodzinie		na bieżąco
		Objęcie specjalistycznymi szkoleniami przedstawicieli realizujących Program z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Zespół Interdyscyplinarny Grupy diagnostyczno-pomocowe		według potrzeb Zespołu Interdyscyplinarnego
		Szkolenie grup zawodowych z zakresu procedury „Niebieskich Kart”	Zespół Interdyscyplinarny Grupy diagnostyczno-pomocowe		według potrzeb Zespołu Interdyscyplinarnego
		Grupa wsparcia dla osób realizujących Program	Wszyscy realizatorzy Programu		raz na dwa miesiące
		Zakup materiałów edukacyjnych podnoszących wiedzę i kompetencje osób realizujących Program dot. przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej, w tym: czasopism, książek, filmów, broszur, plakatów w obszarze przemocy.	Wszyscy uprawnieni realizatorzy Programu		minimum raz w roku szkoleń.
4.	Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	Wczesna identyfikacja przypadków przemocy domowej oraz krzywdzenia dzieci.	Wszyscy realizatorzy Programu	Wskaźniki osiągnięcia celu: - liczba wykrytych przypadków przemocy domowej oraz krzywdzenia dzieci; - liczba osób korzystających z pomocy specjalistów (pomoc prawna, psychologiczna, socjalna); - liczba osób uczestniczących w indywidualnych formach wsparcia.	2024-2030
		Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy (działalność informacyjno-edukacyjna)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie		jeden raz w tygodniu
		Zapewnienie pomocy terapeutycznej, psychologicznej, prawnej indywidualnej i grupowej dla osób dorosłych, które doświadczyły przemocy (współpraca w tym zakresie z PCPR w Zgierzu)	Punkt konsultacyjny w Ozorkowie Grupy diagnostyczno-pomocowe		adekwatnie do potrzeb i możliwości 2024-2030
		Zapewnienie pomocy terapeutycznej indywidualnej dla dzieci i młodzieży, które doświadczyły lub były świadkami przemocy.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Oświata		2024-2030 na bieżąco
		Kierowanie osób doświadczających przemocy do właściwych instytucji udzielających wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Wszyscy realizatorzy Programu		2024-2030 na bieżąco
		Poradnictwo socjalne, rodzinne oraz praca socjalna.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie		2024-2030
		Poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, prawne (zatrudnienie osób posiadających odpowiednie kwalifikacje).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie		2024-2030
5.	Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.	Izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy.	Komisariat policji w Ozorkowie	Wskaźniki osiągnięcia celu: - liczba podjętych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową; - liczba osób korzystających z pomocy specjalistów; - liczba udzielonych informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-	na bieżąco
		Udzielenie informacji osobom stosującym przemoc na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-pedagogicznych.	Komisariat Policji w Ozorkowie Zespół Interdyscyplinarny Grupa diagnostyczno-pomocowa		na bieżąco
		Przeprowadzenie rozmów ostrzegawczych z osobami stosującymi przemoc.	Funkcjonariusz Policji		na bieżąco
		Zapewnienie pomocy	Punkt Konsultacyjny przy		na bieżąco

	terapeutycznej indywidualnej.	Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ozorkowie	terapeutycznych.	

VII. Podstawowe kierunki działań programu

Podstawowe kierunki działań obejmują trzy główne obszary: działania prewencyjne, interwencyjne, informacyjno-edukacyjne.

Działania prewencyjne:

- diagnoza problemu zjawiska przemocy na terenie Gminy Miasto Ozorków i dokonywanie jej weryfikacji w celu określenia adekwatnych do potrzeb działań – podejmowanie działań w celu zapobiegania zjawiskom przemocy domowej w szczególności poprzez działania informacyjne i edukacyjne skierowane do ogółu społeczności lokalnej,
- aktywizowanie społeczności lokalnej do walki z problemem przemocy domowej,
- dokonywanie oceny postaw mieszkańców wobec przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin, które doświadczyły lub doświadczają przemocy,
- podejmowanie interwencji w środowiskach zagrożonych zjawiskami przemocy.

Działania interwencyjne:

- wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” w pomocy społecznej wobec sytuacji zaistnienia przemocy domowej,
- zapewnienie wsparcia osobom doznającym przemocy domowej,
- udzielanie poradnictwa psychologicznego, socjalnego i prawnego osobom doświadczającym przemocy,
- umożliwienie mieszkańcom Gminy pełnego dostępu do informacji dotyczących zjawiska przemocy i danych teleadresowych, pod którymi można uzyskać niezbędną pomoc,
- funkcjonowanie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla ofiar i sprawców przemocy,
- tworzenie programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową lub umożliwienie udziału w tego typu zajęciach organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- podejmowanie działań zmierzających do lepszego funkcjonowania sieci wsparcia niezbędnej do udzielania natychmiastowej pomocy osobom doznającym przemocy domowej adekwatnie do potrzeb,
- praca z rodzinami doświadczającymi przemocy metodą zespołu interdyscyplinarnego,
- opracowanie przez zespół i wdrażanie procedur współpracy pomiędzy służbami udzielającymi pomocy osobom doznającym przemocy i pracującymi z osobami stosującymi przemoc.

Działania informacyjno-edukacyjne:

- przygotowanie materiałów informacyjnych podnoszących świadomość mieszkańców Gminy na temat zjawiska przemocy i możliwości skorzystania z oferty pomocowej,
- przygotowanie i przeprowadzenie spotkań informacyjno-edukacyjnych z mieszkańcami Gminy Miasto Ozorków oraz grupami ryzyka,
- organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla osób pracujących z osobami doznającymi przemocy i osobami stosującym przemoc.

VIII. Realizatorzy Programu

Podejmowane działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej odbywają się we wzajemnej współpracy realizatorów Programu.

Realizatorami Programu są:

1. Zespół Interdyscyplinarny,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie,
3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ozorkowie,
4. Komisariat Policji w Ozorkowie,
5. Urząd Miejski w Ozorkowie,
6. Miejski Ośrodek Kultury w Ozorkowie,
7. Młodzieżowy Dom Kultury w Ozorkowie,
8. Przychodnie zdrowia z terenu miasta Ozorkowa,
9. Placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Miasto Ozorków,
10. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Ozorkowie,
11. Organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe,
12. Media (Pismo samorządowe „Wiadomości Ozorkowskie”).

Współpraca wielu podmiotów wynika z założenia, że pomoc udzielana rodzinom powinna być kompleksowa oraz uwzględniać aspekty życia osób krzywdzonych, jak i osób podejrzanych o stosowanie przemocy.

IX. Źródła finansowania Programu

Zadania realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024-2030 finansowane będą z budżetu miasta oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł tj.:

- środki finansowe z budżetu Miasta Ozorków,
- środki własne podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie ich zadań statutowych i ustawowych,
- dodatkowym źródłem mogą być środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych, w tym środki z Budżetu Państwa – programy celowe, środki Unii Europejskiej.

Na 2024 rok zaplanowano środki finansowe w wysokości 10 900 złotych.

W latach 2024 – 2030 będą realizowane następujące działania (środki zostaną ujęte w budżecie na dany rok w dziale 852 rozdział 85205):

Cel	Zadania/Działania
1. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców miasta na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.	Organizowanie konkursów, konferencji, debat, spektakli, warsztatów wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy
2. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.	Szkolenie grup zawodowych z zakresu procedury „Niebieskich Kart”
	Zakup materiałów edukacyjnych dot. przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej, w tym: czasopism, książek, filmów, broszur, plakatów w obszarze przemocy. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno-pomocowe zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	Poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, prawne (zatrudnienie osób posiadających odpowiednie kwalifikacje).

X. Założenia i przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

- podniesienie świadomości lokalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, – podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym kierowanie do:
  - programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
  - programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
  - innych – uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc domową,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i dotkniętych przemocą domową oraz dla osób tę przemoc stosujących.

XI. Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie będzie odbywać się raz na rok w oparciu o dane przekazane przez realizatorów Programu oraz analizę danych zawartych w tych informacjach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie reprezentowany przez Dyrektora sprawuje nadzór nad realizacją Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024-2030 i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w powyższym Programie w porozumieniu z Burmistrzem Miasta Ozorków. Koordynator Programu - Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się przez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, która w szczególności będzie dotyczyć:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy takim osobom,
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Roczne sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje i składa Burmistrzowi Miasta Ozorków Koordynator Programu w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku.

Burmistrz Miasta Ozorków składa Radzie Miejskiej w Ozorkowie roczne sprawozdanie z realizacji Programu w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

XII. Podsumowanie

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej pozwoli na dalszą koordynację działań podejmowanych przez różne instytucje działające w obszarze pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy.

Podejmowanie działań w celu doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i innych służb powołanych do realizacji zadań z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej pozwoli na profesjonalne świadczenie usług przez te służby.

Podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych pozwoli na uświadomienie poszczególnym członkom społeczności lokalnej, na czym tak naprawdę polega zjawisko przemocy i jak ważnym jest jej przeciwdziałanie.

Działania skierowane do społeczności, władz lokalnych i innych decydentów, instytucji i organizacji pozarządowych z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej, kadr specjalistycznych, osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc domową będą miały charakter zarówno profilaktyczny (promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, nowatorskich rozwiązań), edukacyjny (upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy), pomocowy (specjalistyczne poradnictwo, działania psychologiczno-terapeutyczne, korekcyjno-edukacyjne, informowanie o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy), wspierający (wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, rozwój instytucjonalny, współpraca i wymiana doświadczeń).

UZASADNIENIE

Art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2023 r., poz. 535) nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Powyższy Program uwzględnia zmienioną nomenklaturę określającą "przeciwdziałanie przemocy" z przeciwdziałania przemocy w rodzinie na przeciwdziałanie przemocy domowej, która to wynika z wejścia w życie 22 czerwca 2023 roku zmienionych przepisów ustawowych tj. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Niniejszy Program ma również zapewnić spójność z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, który została przyjęty Uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (wejście w życie 1 stycznia 2024 r.).

Wydział Oświaty, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Ozorkowie przygotował *Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasto Ozorków na lata 2024-2030.*

Powyższy dokument jest kontynuacją działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Miasto Ozorków realizowanych w latach 2019-2022 i w 2023 roku.

W związku z powyższym zasadne jest podjęcie powyższej uchwały.